

Examenul național de bacalaureat 2021

Proba E, d)

FIZICĂ

Filiera teoretică – profilul real, Filiera vocațională – profilul militar

- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

A. MECHANICA

Testul 4

A gravitációs gyorsulás értéke $g = 10 \text{ m/s}^2$.

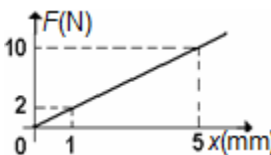
I. Írja le a válaszlapra az 1-5 kérdésekre adott helyes válaszoknak megfelelő betűjelet! (15 pont)

1. Egy megfeszített szálban megjelenő feszültség mértékegysége:

- a. $\text{m} \cdot \text{kg} \cdot \text{s}^{-3}$ b. $\text{m}^{-1} \cdot \text{kg} \cdot \text{s}^{-2}$ c. $\text{m} \cdot \text{kg} \cdot \text{s}^{-2}$ d. $\text{m}^{-2} \cdot \text{kg} \cdot \text{s}^2$ (3p)

2. Egy rugó szabad végére ható alakító erő változását a rugó megnyúlásának függvényében a mellékelt grafikon ábrázolja. Az alakító erő által végzett munka, miközben a rugó 1 mm-ről 5 mm-re nyúlik:

- a. 24 mJ   b. 48 mJ   c. 24 J   d. 48 J   (3p)

3. Egy $m = 80 \text{ kg}$ tömegű tanuló olyan liftben áll, amely $a = 2 \text{ m/s}^2$ gyorsulással emelkedik felfele. A tanuló által a lift padlójára ható nyomóerő értéke:

- a. 1600 N   b. 960 N   c. 800 N   d. 640 N   (3p)

4. Egy húzóerő egy testet a gravitációs térben két különböző magasságban található pont között mozdit el. A gravitációs helyzeti energia változása egyenlő:

- a. a testre ható eredő erő munkájával
b. nullával, ha a rendszer elszigetelt
c. a súlyerő által végzett munkával, ellentétes előjellel véve
d. a húzóerő által végzett munkával, ellentétes előjellel véve   (3p)

5. Két, egyenként m tömegű, egyforma test azonos irányban, ugyanolyan irányítással, azonos nagyságú v sebességgel mozog. A két testből álló rendszer eredő impulzusának (lendületének) nagysága:

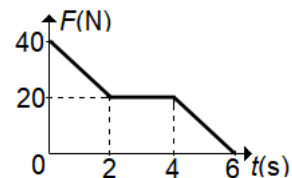
- a. 0   b. mv c. $mv\sqrt{2}$ d. $2mv$ (3p)

II. Oldja meg a következő feladatot!

(15 pont)

Egy $m = 10 \text{ kg}$ tömegű test vízszintes síkon egyenes vonalú mozgást végez egy olyan vízszintes irányú változó húzóerő hatására, amelynek időtől való függését a mellékelt grafikon szemlélteti. A csúszó súrlódási együttható a test és a felület között állandó, $\mu = 0,2$. A test sebessége a $t_1 = 2 \text{ s}$ pillanatban $v_1 = 2 \text{ m/s}$.

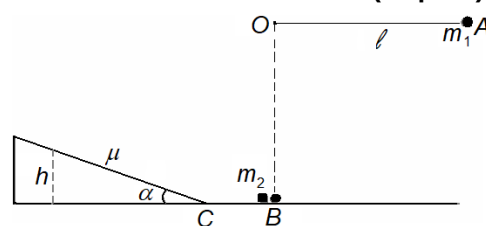
- a. Ábrázolja a mozgásban lévő testre ható erőket!
b. Határozza meg a test gyorsulását a $t_1 = 2 \text{ s}$ pillanatban!
c. Határozza meg a test által a 2. és 4. szekundum között megtett utat!
d. Határozza meg a test sebességét a $t_0 = 0 \text{ s}$ pillanatban!

III. Oldja meg a következő feladatot!

(15 pont)

Egy $m_1 = 100 \text{ g}$ tömegű testet egy $\ell = 0,8 \text{ m}$ hosszú és elhanyagolható tömegű, O pontban rögzített, vízszintes helyzetű fonal végére kötünk, amint az a mellékelt ábrán is látható. A testet elengedjük. Egy másik, $m_2 = 400 \text{ g}$ tömegű testet is szabadon engedünk egy $\alpha = 30^\circ$ -os hajlásszögű lejtőn, h magasságból. A két test egyszerre érkezik a B pontba, és ütközés után mindkettő megáll. A lejtő, és az m_2 tömegű test közti csúszó súrlódási

együttható $\mu = 0,29 (\approx \sqrt{3}/6)$, a CB szakaszon pedig nincs súrlódás. A testnek a lejtőről a vízszintes szakaszra való áttérése zökkenőmentesen, a sebesség nagyságának megváltozása nélkül történik. Határozza meg:

- a. az m_1 tömegű test súlya által végzett munkát, miközben az A-ból B-be mozdul el;
b. az m_1 tömegű test sebességét a B pontban, közvetlenül a második testtel való ütközése előtt;
c. az m_2 test mozgási energiáját a B pontban, közvetlenül az első testtel való ütközése előtt;
d. azt h magasságot, ahonnan lecsúszott a második test!

Examenul național de bacalaureat 2021

Proba E, d)

FIZICĂ

Filiera teoretică – profilul real, Filiera vocațională – profilul militar

- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

B. A TERMODINAMIKA ELEMEI

Testul 4

Adott az Avogadro féle szám $N_A = 6,02 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$, az egyetemes gázállandó $R = 8,31 \frac{\text{J}}{\text{mol} \cdot \text{K}}$. Adott állapotú

ideális gáz állapotváltozói között érvényes a következő összefüggés: $p \cdot V = \nu RT$.

I. Írja le a válaszlapra az 1-5 kérdésekre adott helyes válaszoknak megfelelő betűjelet! (15 pont)

1. Egy bizonyos körfolyamat szerint működő hőerőgép hőt vesz fel a T_1 hőmérsékletű meleg forrástól és hőt ad le a T_2 hőmérsékletű hideg forrásnak. A két hőmérséklet közti viszony:

- a. $T_1 < T_2$ b. $T_1 \leq T_2$ c. $T_1 \geq T_2$ d. $T_1 > T_2$ (3p)

2. A $Q \cdot \Delta T^{-1}$ szorzattal értelmezett mennyiség mértékegysége Nemzetközi Mértérendszerben:

- a. $\text{J} \cdot \text{K}^{-1}$ b. $\text{J} \cdot \text{kg}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$ c. $\text{J}^{-1} \cdot \text{kg} \cdot \text{K}$ d. $\text{J} \cdot \text{mol}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$ (3p)

3. Egy kétatomos gáz molekuláinak f -ed része magas hőmérsékleten atomjaira bomlik. Felbomlás után az eredeti állapotban maradt molekulák száma és az összmolekulaszám (az egyatomos és kétatomos molekulák összege) aránya a gázelegyenletben:

- a. $\frac{1-f}{1+f}$ b. $\frac{f}{1+f}$ c. $\frac{1-f}{1+2f}$ d. $\frac{f}{1+2f}$ (3p)

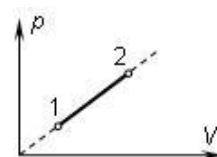
4. Az Avogadro szám megadja:

- a. egy kg anyagban lévő részecskék számát
b. egy mol anyagban lévő részecskék számát
c. egy m^3 normál állapotban lévő gáz molekuláinak számát
d. egy kg normál állapotban lévő gáz molekuláinak számát.

(3p)

5. 1°C -kal felmelegített 1 mol ideális gáz a mellékelt grafikonon szemléltetett $p = aV$ törvény szerint végbemenő $1 \rightarrow 2$ állapotváltozáson megy át. A gáz által végzett munka:

- a. 4,155 J
b. 8,31 J
c. 12,465 J
d. 16,62 J.

(3p)

II. Oldja meg a következő feladatot!

(15 pont)

Egy $L = 15 \text{ m}$ hosszú, mindkét végén zárt vízszintes helyzetű hengert egy elhanyagolható vastagságú, sűrűdés nélkül mozgó, hőszigetelő dugattyú két egyenlő részre oszt. A henger két részében egyenlő tömegű, ideálisnak tekinthető neongáz ($\mu_1 = 20 \text{ g/mol}$) illetve argon gáz ($\mu_2 = 40 \text{ g/mol}$) található.

Határozza meg:

- a. egy neonmolekula tömegét;
b. a neon T_1 illetve az argon T_2 hőmérsékleteinek arányát, ha a dugattyú egyensúlyban van a henger közepén;
c. azt a távolságot, amelyen elmozdul a dugattyú, ha az argon hőmérséklete T_1 -re változik, és a neon hőmérséklete változatlan marad;
d. a gázkeverék móltömegét a dugattyú eltávolítása után!

III. Oldja meg a következő feladatot!

(15 pont)

Bizonyos mennyiségű egyatomos ideális gáz ($C_V = 15R$) A állapotból, amelyben nyomása $p_A = 2 \cdot 10^5 \text{ Pa}$ és térfogata $V_A = 2 \text{ L}$, B állapotba, amelyben nyomása $p_B = 10^5 \text{ Pa}$ és térfogata $V_B = 3 \text{ L}$, két különböző úton juthat el:

- az $A \rightarrow 1$ izochor változást az $1 \rightarrow B$ izobár változás követi
- az $A \rightarrow 2$ izoterm változást, a $2 \rightarrow B$ izochor változás követi

- a. Ábrázolja ugyanabban a $p - V$ állapotsíkban az állapotváltozás-sorozat mindkét módját!
b. Határozza meg, mennyi munkát cserél a környezettel a gáz az $A \rightarrow 1 \rightarrow B$ állapotváltozás során!
c. Határozza meg a leadott hőt az $A \rightarrow 2 \rightarrow B$ állapotváltozás során!
d. Határozza meg annak a hőerőgépnek a hatásfokát, amely az $A \rightarrow 2 \rightarrow B \rightarrow 1 \rightarrow A$ körfolyamat szerint működne! Ismert: $\ln 15 \approx 0,4$.

Examenul național de bacalaureat 2021

Proba E, d)

FIZICĂ

Filiera teoretică – profilul real, Filiera vocațională – profilul militar

- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

C. AZ EGYENÁRAM ELŐÁLLÍTÁSA ÉS FELHASZNÁLÁSA

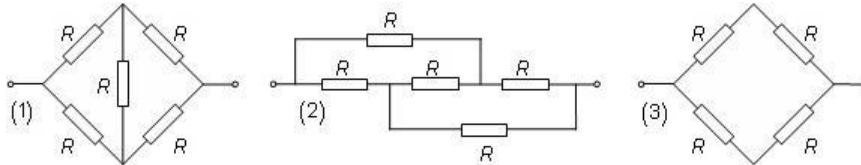
Testul 4

I. Írja le a válaszlapra az 1-5 kérdésekre adott helyes válaszoknak megfelelő betűjelet! (15 pont)

1. Két vezető szál, (1) és (2), ugyanabból az anyagból készült. Ha a szálak hosszai között $\ell_1/\ell_2 = 2$, és a keresztmetszetek átmérőjéi között $d_1/d_2 = 2$ az arány, akkor a vezetők ellenállásai között az összefüggés:

- a. $R_1 = 2R_2$ b. $R_2 = 2R_1$ c. $R_1 = 8R_2$ d. $R_2 = 8R_1$ (3p)

2. Az (1), (2) és (3) kapcsolásokban minden ellenállás értéke R .

A kapcsolások R_1 , R_2 și R_3 eredő ellenállásai között az összefüggés:

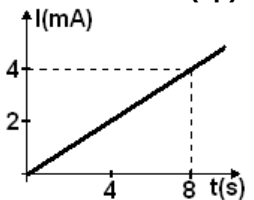
- a. $R_1 = R_2 \neq R_3$ b. $R_1 \neq R_2 = R_3$ c. $R_1 \neq R_2 \neq R_3$ d. $R_1 = R_2 = R_3$ (3p)

3. Egy áramforrás maximális teljesítményt ad át a külső áramkörnek. A teljesítménycsatlakozás hatásfoka:

- a. 100%   b. 75%   c. 50%   d. 25%   (3p)

4. Egy vezetőn áthaladó áram erősségét a mellékelt grafikon szemlélteti. A vezető keresztmetszetén áthaladó töltésmennyiség a $t_1 = 0$ s és $t_2 = 8$ s közti intervallumban:

- a. 8 mC
b. 16 mC
c. 32 mC
d. 64 mC

(3p)

5. Egy I erősségű áram által átjárt R ellenállású fogyasztón Δt idő alatt felszabaduló hőmennyiség a következő alakban írható:

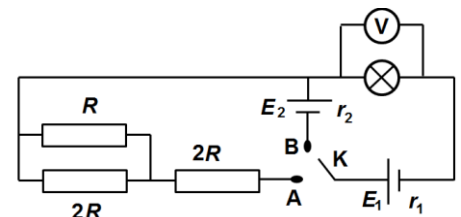
- a. $R I \Delta t$ b. $R^2 I \Delta t$ c. $2 R I \Delta t$ d. $R I^2 \Delta t$ (3p)

II. Oldja meg a következő feladatot!

(15 pont)

A mellékelt ábrán ábrázolt áramkörben ismert: $R = 6 \Omega$, $R_B = 50 \Omega$, $E_1 = 22$ V, $E_2 = 9$ V, $r_1 = 4 \Omega$, $r_2 = 8 \Omega$. Az izzó R_B ellenállása nem változik, a voltmérő ideális ($R_V \rightarrow \infty$). Határozza meg:

- a. az elem külső áramkörének eredő ellenállását, amikor a kapcsoló az A ponthoz csatlakozik;
b. az E_1 áramforrás sarkain a feszültséget, amikor a kapcsoló az A ponthoz csatlakozik;
c. az R ellenálláson áthaladó áram erősségét, amikor a kapcsoló az A ponthoz csatlakozik;
d. a voltmérő által mutatott értéket, amikor a kapcsoló az B ponthoz csatlakozik.

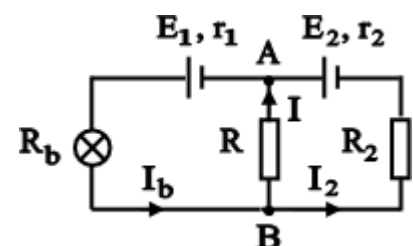

III. Oldja meg a következő feladatot!

(15 pont)

A mellékelt ábrán látható áramkörben az izzó a névleges, $P_b = 40$ W teljesítményen üzemel, ellenállása $R_b = 10 \Omega$. Az E_1 e.m.f.-ű áramforrás által felszabadított teljesítmény $P_1 = 72$ W. Ismerve a két áramforrás belső ellenállását, $r_1 = 2 \Omega$, $r_2 = 3 \Omega$ valamint az ellenállások értékeit, $R = 8 \Omega$ és $R_2 = 45 \Omega$, határozzák meg:

- a. az E_1 elektromotoros feszültséget;
b. az E_2 e.m.f.-ű áramforráson áthaladó áram erősségét;
c. az E_2 elektromotoros feszültséget;
d. az R_2 fogyasztó ellenállásának értékét ahhoz, hogy az A és B pontok közé kötött R fogyasztó eltávolítása után, az izzó a $P_b = 40$ W névleges teljesítményen működjön.

Examenul național de bacalaureat 2021

Proba E, d)

FIZICĂ

Filiera teoretică – profilul real, Filiera vocațională – profilul militar

- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

D. OPTICA

Testul 4

A feny sebessége vákuumban $c = 3 \cdot 10^8$ m/s, a Planck állandó $h = 6,6 \cdot 10^{-34}$ J · s.

I. Írja le a válaszlapra az 1-5 kérdésekre adott helyes válaszoknak megfelelő betűjelet! (15 pont)

1. Egy szórólencse által egy valódi tárgyról alkotott kép:

- a. valódi és fordított állású   b. valódi és egyenes állású   c. látszólagos és fordított állású
d. látszólagos és egyenes állású (3p)

2. Az 1. ábrán látható tárgyat egy síktükör felé fordítjuk. A tükörben látható kép:

Figura 1

a.

b.

c.

d.

(3p)

3. Egy levegőben ($n_{\text{aer}} \approx 1$) lévő, $n = 1,41 (\approx \sqrt{2})$ törésmutatójú anyagból készült síkpárhuzamos lemezre $i = \pi/4$ beesési szögben fénysugár érkezik. A belépő és kilépő fénysugár közti szög:

- a. 0   b. $\pi/6$ c. $\pi/4$ d. $\pi/3$ (3p)

4. Egy sugárzás hullámhossza légüres térben 600 nm. Frekvenciájának értéke:

- a. $18 \cdot 10^{15}$ s   b. $18 \cdot 10^{15}$ s⁻¹   c. $5 \cdot 10^{14}$ s⁻¹   d. $5 \cdot 10^{14}$ s (3p)

5. Egy ν frekvenciájú monokromatikus sugárzás olyan katód felületére esik, amely esetében a kilépési munka L . A külső fényelektromos hatás miatt kilépő elektronok maximális mozgási energiája:

- a. $h \cdot \nu - L$ b. $h \cdot \nu + L$ c. $L - h \cdot \nu$ d. $(L + h \cdot \nu)/2$ (3p)

II. Oldja meg a következő feladatot!

(15 pont)

Egy átlátszó üvegből készült síkdomború vékonylencsével egy, a főtengelyére elhelyezett vonalas tárgy képét ernyőre vetítjük. A lencse fókusz távolsága $f = 14$ cm. A tárgyat a lencse elé, attól 18 cm-re helyezzük el, így az ernyőn éles kép keletkezik.

- a. Határozza meg a lencse törőképességét!
b. Számítsa ki a lencse és az ernyő közti távolságot!
c. Szerkessze meg a képet!
d. Határozza meg a vonalas nagyítás értékét!

III. Oldja meg a következő feladatot!

(15 pont)

Egy Young féle berendezés rései között a távolság $a = 0,5$ mm, a rések síkja és az ernyő között pedig $D = 2,5$ m.

- a. Egy $\lambda = 400$ nm monokromatikus fényforrást használunk. Határozza meg a sávköz értékét!
b. Az a. pont feltételei mellett számítsa ki a középső maximális erősítés és a negyedrendű világos interferencia csík közti távolságot.
c. Az előző forrást egy olyannal cseréljük ki, amely egyidejűleg $\lambda_1 = 480$ nm és $\lambda_2 = 720$ nm hullámhosszúságú sugárzást bocsájt ki. Számítsa ki az $\frac{i_2}{i_1}$ sávközarányt!
d. A c. pont feltételei mellett határozza meg, hogy a középső maximális erősítéstől számítva még hol tevődnek egymásra először a két sugárzás világos interferencia csíkjai.